

USTAWA O PRAWACH CZŁOWIEKA Z 1998 R.

(Human Rights Act, 1998)

(1998, c. 42)

Ustawa wprowadzająca w większym stopniu prawa i wolności gwarantowane w Europejskiej Konwencji Praw Człowieka; regulująca status osób piastujących pewne urzędy sędziowskie, które stają się sędziami Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i służąca związanym z tym celom

[9 listopada 1998]

Za radą i zgodą lordów duchownych i świeckich oraz Izby Gmin, zebranych w obecnym Parlamencie, i z ich upoważnienia Jej Królewska Mość zarządza co następuje:

Wprowadzenie

Prawa określone w Konwencji

1. – (1) W ustawie niniejszej termin „prawa określone w Konwencji” oznacza prawa i podstawowe wolności zawarte w –

- (a) art. 2–12 i 14 Konwencji,
 - (b) art. 1–3 Protokołu pierwszego, oraz
 - (c) art. 1–2 Protokołu szóstego,
- interpretowane zgodnie z art. 16–18 Konwencji.

(2) Artykuły te obowiązują na potrzeby niniejszej ustawy z uwzględnieniem określonego uchylecia lub zastrzeżenia (których dotyczą art. 14 i 15).

(3) Artykuły te zawarte są w Załączniku nr 1.

(4) Sekretarz stanu* może zarządzeniem dokonać takich zmian w niniejszej ustawie, jakie uzna za właściwe w celu odzwierciedlenia skutków protokołu, w odniesieniu do Zjednoczonego Królestwa.

(5) W ust. (4) termin „protokół” oznacza protokół do Konwencji –

- (a) który Zjednoczone Królestwo ratyfikowało; lub
- (b) który Zjednoczone Królestwo podpisało z zamiarem ratyfikacji.

(6) Zarządzenie określone w ust. (4) nie może dokonać zmian, które weeszłyby w życie przed wejściem danego protokołu w życie w odniesieniu do Zjednoczonego Królestwa.

* Chodzi o wskazanie, że daną czynność może podjąć członek rządu o charakterze szefa departamentu rządowego.

Interpretacja praw określonych w Konwencji

2. – (1) Sąd lub trybunał rozstrzygający kwestię, która powstała w związku z prawami określonymi w Konwencji, jest obowiązany do wzięcia pod uwagę –

(a) wyroków, postanowień, deklaracji lub opinii doradczych Europejskiego Trybunału Praw Człowieka,

(b) opinii Komisji wyrażonych w sprawozdaniu przyjętym na podstawie art. 31 Konwencji,

(c) decyzji Komisji w związku z art. 26 lub 27(2) Konwencji, lub

(d) decyzji Komitetu Ministrów podjętych na podstawie art. 46 Konwencji,

niezależnie od tego, kiedy zostały wydane lub ogłoszone, w zakresie, w jakim w opinii sądu lub trybunału mają związek z postępowaniem, w którym powstała ta kwestia.

(2) Dowód istnienia wyroku, postanowienia, deklaracji lub opinii, która może być wzięta pod uwagę na podstawie niniejszego artykułu, przedstawiany jest w postępowaniu przed sądem lub trybunałem w sposób określony w zasadach.

(3) W artykule niniejszym termin „zasady” oznacza zasady postępowania przed sądem lub, w przypadku postępowania przed trybunałem, zasady ustanowione na potrzeby niniejszego artykułu –

(a) przez Lorda Kanclerza lub sekretarza stanu, w odniesieniu do postępowań poza Szkocją;

(b) sekretarza stanu, w odniesieniu do postępowań w Szkocji; lub

(c) departament Irlandii Północnej, w odniesieniu do tych postępowań przed trybunałem w Irlandii Północnej –

(i) które dotyczą spraw przekazanych; oraz

(ii) do których nie odnoszą się zasady określone w lit. (a).

Prawodawstwo

Interpretacja prawodawstwa

3. – (1) W stopniu, w jakim jest to możliwe, akty ustawowe i akty podustawowe są interpretowane i stosowane w sposób zgodny z prawami określonymi w Konwencji.

(2) Artykuł niniejszy –

(a) ma zastosowanie do aktów ustawowych i aktów podustawowych niezależnie od daty uchwalenia;

(b) nie wpływa na ważność, dalsze stosowanie lub wykonywanie niezgodnego aktu ustawowego; oraz

(c) nie wpływa na ważność, dalsze stosowanie lub wykonywanie niezgodnych aktów podustawowych, jeżeli (nie uwzględniając możliwości uchylenia) akt ustawowy wyklucza usunięcie niezgodności.

Deklaracja niezgodności

4. – (1) Ustęp (2) ma zastosowanie we wszelkich postępowaniach, w których sąd rozstrzyga, czy przepis aktu ustawowego jest zgodny z prawem określonym w Konwencji.

(2) Jeżeli sąd jest przekonany o niezgodności przepisu z prawem określonym w Konwencji, może wydać deklarację tej niezgodności.

(3) Ustęp (4) ma zastosowanie we wszelkich postępowaniach, w których sąd rozstrzyga, czy przepis aktu podustawowego, wydany w ramach wykonywania kompetencji przyznanej przez akt ustawowy, jest zgodny z prawem określonym w Konwencji.

(4) Jeżeli sąd jest przekonany –

(a) że przepis jest niezgodny z prawem określonym w Konwencji, oraz

(b) że (nie uwzględniając możliwości uchylenia) dany akt ustawowy wyklucza usunięcie niezgodności,

może wydać deklarację tej niezgodności.

(5) W artykule niniejszym termin „sąd” oznacza –

(a) Izbę Lordów;

(b) Komisję Sądowniczą Królewskiej Tajnej Rady;

(c) Wojskowy Sąd Apelacyjny;

(d) w Szkocji, Najwyższy Sąd Karny obradujący nie w charakterze sądu pierwszej instancji lub Najwyższy Sąd Cywilny;

(e) w Anglii i Walii lub Irlandii Północnej, Wysoki Sąd lub Sąd Apelacyjny.

(6) Deklaracja określona w niniejszym artykule („deklaracja niezgodności”) –

(a) nie wpływa na ważność, dalsze stosowanie lub wykonywanie przepisu, w stosunku do którego została wydana; oraz

(b) nie wiąże stron postępowania, w którym została wydana.

Prawo Korony do interwencji

5. – (1) W przypadku, gdy sąd rozważa wydanie deklaracji niezgodności, Korona winna zostać powiadomiona zgodnie z zasadami postępowania przed sądem.

(2) W przypadku, do którego zastosowanie ma ust. (1) –

(a) minister Korony (lub osoba nominowana przez niego),

(b) członek rządu szkockiego,

(c) minister Irlandii Północnej,

(d) departament Irlandii Północnej,

jest – po powiadomieniu zgodnym z zasadami postępowania przed sądem – uprawniony do przyłączenia się do postępowania jako strona.

(3) Powiadomienie określone w ust. (2) może zostać dokonane w dowolnej chwili w trakcie postępowania.

(4) Osoba, która stała się stroną postępowania karnego (poza Szkocją), na skutek powiadomienia określonego w ust. (2), może, po uzyskaniu przyzwolenia, wnieść odwołanie do Izby Lordów w sprawie deklaracji niezgodności wydanej w trakcie postępowania.

(5) W ust. (4) –

termin „postępowanie karne” obejmuje wszystkie postępowania przed Wojskowym Sądem Apelacyjnym; oraz

termin „przyzwolenie”^{**} oznacza przyzwolenie udzielone przez sąd, który wydał deklarację niezgodności, lub przez Izbę Lordów.

Władze publiczne

Działania władz publicznych

6. – (1) Działanie władzy publicznej niezgodne z prawem określonym w Konwencji jest niedozwolone^{**}.

(2) Ustęp (1) nie ma zastosowania do działania, jeżeli –

(a) na skutek przepisu lub przepisów aktu ustawowego, władza nie mogła działać inaczej; lub

(b) władza działała w celu stosowania lub wykonania przepisu, lub przepisów aktu ustawowego bądź przepisu lub przepisów wydanych na podstawie aktu ustawowego, który nie może być interpretowany lub stosowany w sposób zgodny z prawami określonymi w Konwencji.

(3) W artykule niniejszym termin „władza publiczna” obejmuje –

(a) sąd lub trybunał, oraz

* *leave*

** *unlawful*

(b) osobę, której kompetencje mają publiczny charakter, ale nie obejmuje izby Parlamentu ani osoby wykonującej kompetencje związane z pracami Parlamentu.

(4) W ust. (3) termin „Parlament” nie obejmuje Izby Lordów jako organu sądowniczego.

(5) W odniesieniu do konkretnego działania, osoba nie staje się władzą publiczną z mocy wyłącznie ust. (3)(b), jeżeli jej działanie ma charakter prywatny.

(6) Termin „działanie” obejmuje zaniechanie, ale nie obejmuje zaniechania –

(a) złożenia lub przedłożenia Parlamentowi projektu ustawy; lub

(b) wydania aktu ustawowego lub zarządzenia ochronnego.

Postępowanie

7. – (1) Osoba, która twierdzi, że władza publiczna działała (lub zamierza działać) w sposób niedozwolony przez art. 6(1) może –

(a) wszcząć postępowanie przeciwko władzy określonej w niniejszej ustawie przed właściwym sądem lub trybunałem, lub

(b) powoływać się na dane prawo lub prawa określone w Konwencji w postępowaniach prawnych,

ale wyłącznie, jeżeli jest (lub byłaby) ofiarą niedozwolonego działania.

(2) W ust. (1)(a) termin „właściwy sąd lub trybunał” oznacza sąd lub trybunał wyznaczony zgodnie z zasadami postępowania; zaś postępowanie przeciwko władzy obejmuje roszczenie wzajemne lub podobne postępowanie.

(3) Jeżeli postępowanie jest wszczynane na podstawie wniosku o sądową kontrolę legalności*, wnioskodawca uznawany jest za osobę posiadającą wystarczający interes w stosunku do niedozwolonego działania wyłącznie, jeżeli jest lub mógłby być ofiarą tego działania.

(4) Jeżeli postępowanie wszczynane jest na podstawie petycji o sądową kontrolę legalności w Szkocji, wnioskodawca uznawany jest za posiadającego tytuł prawny i interes pozwalający na wszczęcie postępowania w sprawie niedozwolonego działania wyłącznie, jeżeli jest lub mógłby być ofiarą tego działania.

(5) Postępowanie określone w ust. (1) musi być wszczęte przed końcem –

(a) okresu jednego roku rozpoczynającego się w dniu, w którym doszło do kwestionowanego działania; lub

* *judicial review*

(b) takiego dłuższego okresu, jaki sąd lub trybunał uzna za słuszny z uwzględnieniem wszystkich okoliczności,

ale uwzględnia się wszelkie zasady nakładające bardziej rygorystyczny termin w odniesieniu do danej procedury.

(6) W ust. (1)(b) termin „postępowanie prawne” obejmuje –

(a) postępowania wszczynane przez władzę publiczną lub jej wniosek; oraz

(b) odwołanie od orzeczenia sądu lub trybunału.

(7) W rozumieniu niniejszego artykułu, osoba jest ofiarą niedozwolonego działania wyłącznie, jeżeli miałaby status ofiary w rozumieniu art. 34 Konwencji, gdyby przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka zostało wszczęte postępowanie dotyczące tego działania.

(8) Ustawa niniejsza nie ustanawia jakichkolwiek przestępstw.

(9) W artykule niniejszym termin „zasady” oznacza –

(a) w odniesieniu do postępowań przed sądem lub trybunałem poza Szwecją, zasady ustanowione przez Lorda Kanclerza lub sekretarza stanu na potrzeby niniejszego artykułu lub zasady obowiązujące przed sądem,

(b) w odniesieniu do postępowań przed sądem lub trybunałem w Szkocji, zasady ustanowione na te potrzeby przez sekretarza stanu,

(c) w odniesieniu do postępowań przed trybunałem w Irlandii Północnej –

(i) które dotyczą spraw przekazanych; oraz

(ii) do których nie odnoszą się zasady określone w lit. (a),

zasady ustanowione na te potrzeby przez departament Irlandii Północnej, oraz obejmują przepisy zarządzenia określonego w art. 1 ustawy o sądach i usługach prawnych z 1990 r.

(10) Zasady ustanawia się z uwzględnieniem postanowień art. 9.

(11) Minister właściwy do ustanowienia zasad w odniesieniu do konkretnego trybunału może, w zakresie, w jakim uzna to za niezbędne do zagwarantowania, aby trybunał mógł zapewnić właściwe zadośćuczynienie w stosunku do działania (lub zamiaru działania) władzy publicznej, które jest (lub byłoby) niedozwolone na mocy art. 6(1), zarządzeniem rozszerzyć –

(a) rekompensatę lub zadośćuczynienie, jakie może przyznać trybunał; lub

(b) powody, na podstawie których może je przyznać.

(12) Zarządzenie określone w ust. (11) może zawierać przepisy poboczne, dodatkowe, wtórne lub przejściowe, jakie minister wydający je uzna za właściwe.

(13) Termin „minister” obejmuje także departament Irlandii Północnej.

Zadośćuczynienie sądowe*

8. – (1) W stosunku do działania (lub zamiaru działania) władzy publicznej, które sąd uzna za niedozwolone, może on przyznać środek ochronny lub zadośćuczynienie lub wydać takie zarządzenie, w ramach swoich uprawnień, jakie uzna za słuszne i właściwe.

(2) Odszkodowanie może być jednak przyznane wyłącznie przez sąd, który posiada uprawnienie do przyznawania odszkodowań lub do zarządzenia wypłaty kompensaty w postępowaniu cywilnym.

(3) Odszkodowanie nie zostaje przyznane, chyba że, uwzględnivszy wszystkie okoliczności sprawy, łącznie z –

(a) przyznanym innym środkiem ochronnym lub zadośćuczynieniem lub wydanym zarządzeniem, w stosunku do danego działania (przez ten lub inny sąd), oraz

(b) konsekwencjami orzeczenia (tego lub innego sądu) dotyczącego tego działania,

sąd jest przekonany, że przyznanie odszkodowania jest niezbędne dla słusznego zaspokojenia osoby, na korzyść której jest przyznawane.

(4) Rozstrzygając –

(a) czy przyznać odszkodowanie, lub

(b) o wysokości odszkodowania,

sąd bierze pod uwagę zasady stosowane przez Europejski Trybunał Praw Człowieka w stosunku do przyznawania zadośćuczynienia określonego w art. 41 Konwencji.

(5) Władza publiczna, za działanie której przyznawane jest odszkodowanie, traktowana jest –

(a) w Szkocji, w rozumieniu art. 3 ustawy o reformie prawa (przepisy różne) (Szkocja) z 1940 r., jak gdyby przyznano odszkodowanie w sprawie o odszkodowanie, w której władza została uznana za odpowiedzialną za stratę lub szkodę po stronie osoby, której przyznano odszkodowanie;

(b) na potrzeby ustawy o odpowiedzialności cywilnej (roszczenie zwrotne) z 1978 r., jako odpowiedzialna za szkody poniesione przez osobę, której przyznano odszkodowanie.

(6) W artykule niniejszym –

termin „sąd” obejmuje także trybunał;

termin „odszkodowanie” oznacza odszkodowanie za niedozwolone działanie władzy publicznej; oraz

termin „niedozwolone” oznacza niedozwolone na mocy art. 6(1).

* *Judicial remedies*

Akty sądowe

9. – (1) Postępowanie określone w art. 7(1)(a) dotyczące aktu sądowego może być wszczęte wyłącznie –

(a) przez skorzystanie z prawa do odwołania;
(b) na podstawie wniosku (w Szkocji petycji) o sądową kontrolę legalności; lub

(c) w innej formie określonej w zasadach.

(2) Nie wpływa to na żadną zasadę prawną, która wyłącza sąd spod zastosowania sądowej kontroli legalności.

(3) W postępowaniach określonych w niniejszej ustawie dotyczących aktu sądowego dokonanego w dobrej wierze, odszkodowanie nie może zostać przyznane w celu innym niż zadośćuczynienie osobie w zakresie wymaganym przez art. 5(5) Konwencji.

(4) Przyznanie odszkodowania, o którym mowa w ust. (3), obciąża Koronę; ale odszkodowanie może zostać przyznane tylko pod warunkiem, że właściwa osoba zostanie przyłączona do postępowania, jeśli nie była jego stroną.

(5) W artykule niniejszym –
termin „właściwa osoba” oznacza ministra właściwego w sprawach danego sądu lub osobę, lub departament rządowy wskazany przez niego;

termin „sąd” obejmuje także trybunał;

termin „sędzia” obejmuje także członka trybunału, sędziego pokoju oraz sekretarza lub innego urzędnika uprawnionego do wykonywania kompetencji sądu;

termin „akt sądowy” oznacza akt dokonany przez sąd i obejmuje akty podjęte z polecenia lub w imieniu sędziego; oraz

termin „zasady” ma znaczenie określone w art. 7(9).

Środki ochronne

Uprawnienie do podjęcia środka ochronnego*

10. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie, jeżeli –

(a) przepis prawodawstwa został uznany na podstawie deklaracji określonej w art. 4 za niezgodny z prawem określonym w Konwencji oraz, jeżeli przysługuje odwołanie –

(i) wszystkie osoby, które mogą się odwołać, stwierdziły pisemnie, że nie zamierzają tego uczynić;

* Remedial action

(ii) czas na wniesienie odwołania upłynął, a żadne odwołanie nie zostało wniesione w tym czasie; lub

(iii) odwołanie wniesione w tym czasie zostało rozpatrzone lub wycofane; lub

(b) minister Korony lub Jej Królewska Mość w Radzie uzna, że uwzględniając orzeczenie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości wydane w postępowaniu przeciwko Zjednoczonemu Królestwu po wejściu w życie niniejszego artykułu, przepis prawodawstwa jest niezgodny ze zobowiązaniem Zjednoczonego Królestwa istniejącym na mocy Konwencji.

(2) Jeżeli minister Korony uzna, że ważne przyczyny przemawiają za podjęciem postępowania określonego w niniejszym artykule, może zarządzeniem wprowadzić zmiany w prawodawstwie, jakie uzna za niezbędne w celu usunięcia niezgodności.

(3) Jeżeli, w przypadku aktu podstawowego, minister Korony uzna –

(a) że niezbędna jest zmiana aktu ustawowego, na podstawie którego wydano dany akt podstawowy, w celu umożliwienia usunięcia niezgodności, oraz

(b) że ważne przyczyny przemawiają za podjęciem postępowania określonego w niniejszym artykule,

może zarządzeniem wprowadzić zmiany w akcie ustawowym, jakie uzna za niezbędne.

(4) Artykuł niniejszy ma zastosowanie także w przypadku, gdy dany przepis zawarty był w akcie podstawowym oraz został uchylony lub unieważniony z powodu niezgodności z prawem określonym w Konwencji, a minister zamierza podjąć postępowanie określone w ust. 2(b) Załącznika nr 2.

(5) Jeżeli prawodawstwo ma postać rozporządzenia królewskiego*, uprawnienie przyznane przez ust. (2) lub (3) wykonywane jest przez Jej Królewską Mość w Radzie.

(6) W artykule niniejszym termin „prawodawstwo” nie obejmuje aktów Zgromadzenia Kościelnego lub Synodu Generalnego Kościoła anglikańskiego.

(7) Załącznik nr 2 zawiera dalsze przepisy dotyczące zarządzeń ochronnych.

Inne prawa i postępowania

Ochrona istniejących praw człowieka

11. Powołanie się osoby na prawo określone w Konwencji nie ogranicza –

* *Order in Council*

- (a) innego prawa lub wolności przyznanej jej prawem obowiązującym w dowolnej części Zjednoczonego Królestwa lub na jego podstawie; lub
- (b) jej uprawnienia do wysunięcia roszczenia lub wszczęcia postępowania, które mogłaby wysunąć lub wszcząć pomijając art. 7–9.

Wolność wyrażania opinii

12. – (1) Artykuł niniejszy ma zastosowanie, jeżeli sąd rozważa orzeczenie środków ochronnych*, a orzeczenie to mogłoby wpłynąć na korzystanie z określonej w Konwencji wolności wyrażania opinii.

(2) Jeżeli osoba, przeciwko której wystąpiono z wnioskiem o wydanie takiego orzeczenia („pozwany”), nie jest obecna ani reprezentowana, środki ochronne nie zostaną orzeczone, chyba że sąd jest przekonany –

(a) że wnioskodawca podjął wszelkie możliwe kroki w celu powiadomienia pozwanego; lub

(b) że są ważne przyczyny uzasadniające niepowiadomienie pozwanego.

(3) Nie orzeka się środków prawnych zakazujących dokonania publikacji przed procesem, chyba że sąd jest przekonany, że wnioskodawca prawdopodobnie dowiedzie, że publikacja nie powinna być dozwolona.

(4) Sąd szczególnie uwzględni znaczenie określonej w Konwencji wolności wyrażania opinii, a w przypadku gdy postępowanie dotyczy materiału, który zgodnie z twierdzeniami pozwanego lub uznaniem sądu, ma charakter dziennikarski, literacki lub artystyczny (lub zachowania związane z takim materiałem), uwzględni

(a) zakres, w jakim –

(i) materiał został lub ma zostać udostępniony publicznie; lub czy

(ii) opublikowanie materiału leży lub leżałoby w interesie publicznym;

(b) odpowiednie zasady prywatności.

(5) W artykule niniejszym –

termin „sąd” obejmuje także trybunał; oraz

termin „środek ochronny” obejmuje wszelkie zadośćuczynienie lub zarządzenie (poza postępowaniem karnym).

Wolność myśli, sumienia i wyznania

13. – (1) Jeżeli rozstrzygnięcie przez sąd kwestii, która powstała w związku z niniejszą ustawą, mogłoby wpłynąć na korzystanie przez związek wyznaniowy (lub jego członków działających wspólnie) z określonej w Kon-

* *to grant any relief*

wencji wolności myśli, sumienia i wyznania, sąd szczególnie uwzględnia znaczenie tej wolności.

(2) W artykule niniejszym termin „sąd” obejmuje także trybunał.

Uchylenia lub zastrzeżenia

Uchylenia*

14. – (1) W ustawie niniejszej termin „określone uchylenie” oznacza –

(a) uchylenie przez Zjednoczone Królestwo stosowania zobowiązania wynikającego z art. 5(3) Konwencji; oraz

(b) uchylenie przez Zjednoczone Królestwo stosowania zobowiązania wynikającego z artykułu Konwencji lub protokołu do Konwencji, które jest określone na potrzeby niniejszej ustawy w zarządzeniu sekretarza stanu.

(2) Uchylenie wskazane w ust. (1)(a) określone jest w Części I Załącznika nr 3.

(3) Jeżeli określone uchylenie zostanie zmienione lub zastąpione, traci charakter określonego uchylenia.

(4) Ustęp (3) nie stanowi jednak przeszkody do wykonywania przez sekretarza stanu uprawnienia określonego w ust. (1)(b) do wydania nowego zarządzenia określającego w stosunku do danego artykułu.

(5) Sekretarz stanu zarządzeniem wprowadza w Załączniku nr 3 zmiany, jakie uzna za właściwe w celu odzwierciedlenia –

(a) zarządzenia określającego; lub

(b) skutku ust. (3).

(6) Zarządzenie określające może być wydane w oczekiwaniu na dokonanie przez Zjednoczone Królestwo zamierzonego uchylenia.

Zastrzeżenie**

15. – (1) W artykule niniejszym termin „określone zastrzeżenie” oznacza –

(a) zastrzeżenie Zjednoczonego Królestwa do art. 2 Protokołu pierwszego do Konwencji; oraz

(b) inne zastrzeżenie Zjednoczonego Królestwa do artykułu Konwencji lub protokołu do Konwencji, które jest określone na potrzeby niniejszej ustawy w zarządzeniu sekretarza stanu.

(2) Zastrzeżenie wskazane w ust. (1)(a) określone jest w Części II Załącznika nr 3.

* *derogations* (zob. art. 15 EKPCz)

** *reservations* (zob. art. 57 EKPCz)

(3) Jeżeli określone zastrzeżenie zostaje wycofane całkowicie lub w części, traci charakter określonego zastrzeżenia.

(4) Ustęp (3) nie stanowi jednak przeszkody do wykonywania przez sekretarza stanu uprawnienia określonego w ust. (1)(b) do wydania nowego zarządzenia określającego w stosunku do danego artykułu.

(5) Sekretarz stanu zarządzeniem wprowadza zmiany w niniejszej ustawie, jakie uzna za właściwe w celu odzwierciedlenia –

(a) zarządzenia określającego; lub

(b) skutku ust. (3).

Okres obowiązywania określonego uchylenia

16. – (1) Jeśli określone uchylene nie zostało uprzednio wycofane przez Zjednoczone Królestwo, traci ono moc obowiązującą na potrzeby niniejszej ustawy –

(a) w przypadku uchylenia wskazanego w art. 14(1)(a), z upływem okresu pięciu lat rozpoczynającego się w dniu, w którym art. 1(2) wszedł w życie;

(b) w przypadku innego uchylenia, z upływem okresu pięciu lat rozpoczynającego się w dniu wydania zarządzenia określającego je.

(2) W dowolnej chwili, zanim okres –

(a) ustalony w ust. (1)(a) lub (b), lub

(b) przedłużony w zarządzeniu określonym w niniejszym ustępie, dobiegnie końca, sekretarz stanu może zarządzeniem przedłużyć go na dalszy okres pięciu lat.

(3) Zarządzenie określone w art. 14(1)(b) traci moc obowiązującą z upływem okresu dla jego rozpatrzenia, chyba że przyjęta zostanie uchwała każdej z izb zatwierdzająca zarządzenie.

(4) Ustęp (3) nie wpływa –

(a) na działania podjęte w oparciu o zarządzenie; lub

(b) na uprawnienie do wydania nowego zarządzenia określonego w art. 14(1)(b).

(5) W ust. (3) termin „okres rozpatrzenia” oznacza okres czterdziestu dni rozpoczynający się w dniu wydania zarządzenia.

(6) Podczas obliczania okresu rozpatrzenia, nie bierze się pod uwagę czasu, w którym –

(a) Parlament jest rozwiązany lub odroczono sesję; lub

(b) zawieszono obrady obu izb na ponad cztery dni.

(7) Jeżeli określone uchylenie zostaje wycofane przez Zjednoczone Królestwo, sekretarz stanu zarządzeniem wprowadza zmiany w niniejszej ustawie, jakie uzna za wymagane do odzwierciedlenia tego wycofania.

Okresowa kontrola określonych zastrzeżeń

17. – (1) Właściwy minister kontroluje określone zastrzeżenia wskazane w art. 15(1)(a) –

(a) przed końcem okresu pięciu lat rozpoczynającego się w dniu, w którym art. 1(2) wszedł w życie; oraz

(b) jeżeli określenie to nadal obowiązuje, przed końcem okresu pięciu lat rozpoczynającego się w dniu, w którym zgodnie z ust. (3) przedłożono ostateczne sprawozdanie dotyczące go.

(2) Właściwy minister kontroluje każde z innych określonych zastrzeżeń (jeśli takie istnieją) –

(a) przed końcem okresu pięciu lat rozpoczynającego się w dniu, w którym zarządzenie określające zastrzeżenie po raz pierwszy weszło w życie; oraz

(b) jeżeli określenie to nadal obowiązuje, przed końcem okresu pięciu lat rozpoczynającego się w dniu, w którym zgodnie z ust. (3) przedłożono ostateczne sprawozdanie dotyczące go.

(3) Minister prowadzący kontrolę określoną w niniejszym artykule przygotowuje sprawozdanie z wyników kontroli i przedkłada jego kopię każdej z izb Parlamentu.

Sędziowie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

Mianowanie do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

18. – (1) W artykule niniejszym termin „urząd sędziowski” oznacza urząd –

(a) sędziego Sądu Apelacyjnego, sędziego Wysokiego Sądu lub sędziego sądu hrabstwa w Anglii i Walii;

(b) sędziego Najwyższego Sądu Cywilnego lub sędziego okręgowego, w Szkocji;

(c) sędziego Sądu Apelacyjnego, sędziego Wysokiego Sądu lub sędziego sądu okręgowego hrabstwa w Irlandii Północnej.

(2) Osoba piastująca urząd sędziowski może zostać sędzią Europejskiego Trybunału Praw Człowieka („Trybunału”) bez konieczności rezygnacji z urzędu.

(3) Osoba ta nie jest jednak zobowiązana do wykonywania obowiązków wynikających z urzędu sędziowskiego, gdy jest sędzią Trybunału.

(4) W stosunku do okresu, w trakcie którego osoba ta jest sędzią Trybunału –

(a) sędziego Sądu Apelacyjnego lub sędziego Wysokiego Trybunału nie zalicza się do sędziów danego sądu na potrzeby art. 2(1) i 4(1) ustawy o Sądzie Najwyższym z 1981 r. (maksymalna liczba sędziów) ani do sędziów Sądu Najwyższego na potrzeby art. 12(1)–(6) tej ustawy (wynagrodzenie itp.);

(b) sędziego Najwyższego Sądu Cywilnego nie zalicza się do sędziów tego sądu na potrzeby art. 1(1) ustawy o Najwyższym Sądzie Cywilnym z 1988 r. (maksymalna liczba sędziów) lub art. 9(1)(c) ustawy o wymiarze sprawiedliwości z 1973 r. („ustawa z 1973 r.”) (wynagrodzenie itp.);

(c) sędziego Sądu Apelacyjnego lub sędziego Wysokiego Trybunału w Irlandii Północnej nie zalicza się do sędziów danego sądu na potrzeby art. 2(1) lub 3(1) ustawy o sądownictwie (Irlandia Północna) z 1978 r. (maksymalna liczba sędziów) ani do sędziów Sądu Najwyższego Irlandii Północnej na potrzeby art. 9(1)(d) ustawy z 1973 r. (wynagrodzenie itp.);

(d) sędziego sądu hrabstwa nie zalicza się do takich sędziów na potrzeby art. 18 ustawy o sądach z 1971 r. (wynagrodzenie itp.);

(e) sędziego okręgowego nie zalicza się do takich sędziów na potrzeby art. 14 ustawy o sądach okręgowych (Szkocja) z 1907 r. (wynagrodzenie itp.);

(f) sędziego sądu okręgowego hrabstwa w Irlandii Północnej nie zalicza się do takich sędziów na potrzeby art. 106 ustawy o sądach okręgowych hrabstw (Irlandia Północna) z 1959 r. (wynagrodzenie itp.).

(5) Jeżeli główny sędzia okręgowy zostanie mianowany na sędziego Trybunału, w trakcie piastowania tego urzędu ma zastosowanie art. 11(1) ustawy o sądach okręgowych (Szkocja) z 1907 r. (tymczasowe mianowanie głównego sędziego okręgowego), jak gdyby urząd głównego sędziego okręgowego był nieobsadzony.

(6) Załącznik nr 4 zawiera przepisy dotyczące emerytur sędziowskich w odniesieniu do osób piastujących urzędy sędziowskie, które sprawują urząd sędziego Trybunału.

(7) Lord Kanclerz lub sekretarz stanu może zarządzeniem ustanowić przepisy przejściowe (obejmujące w szczególności czasowe zwiększenie maksymalnej liczby sędziów), jakie uzna za właściwe w stosunku do osób piastujących urzędy sędziowskie, które zakończyły sprawowanie urzędu sędziego Trybunału.

Procedura parlamentarna

Oświadczenia o zgodności

19. – (1) Minister Korony odpowiedzialny za projekt ustawy w izbie Parlamentu, przed drugim czytaniem projektu –

(a) wydaje oświadczenie, że w jego ocenie przepisy projektu są zgodne z prawami określonymi w Konwencji („oświadczenie o zgodności”); lub

(b) wydaje oświadczenie, że chociaż nie może złożyć oświadczenia o zgodności, rząd wnosi jednak o kontynuowanie prac nad projektem przez izbę.

(2) Oświadczenie ma formę pisemną i ogłaszane jest w sposób, jaki minister składający je uzna za właściwe.

Sprawy dodatkowe

Zarządzenia itp. określone w niniejszej ustawie

20. – (1) Uprawnienie ministra Korony do wydania zarządzenia określonego w niniejszej ustawie wykonywane jest w formie aktu prawnego.

(2) Uprawnienie Lorda Kanclerza lub sekretarza stanu do ustanowienia zasad (poza zasadami obowiązującymi przed sądem) określone w art. 2(3) lub 7(9) wykonywane jest w formie aktu prawnego.

(3) Akt prawny wydany na podstawie art. 14, 15 lub 16(7) przedkładany jest Parlamentowi.

(4) Zarządzenie określone w art. 1(4), 7(11) lub 16(2) nie może zostać wydane przez Lorda Kanclerza lub sekretarza stanu przed przedłożeniem projektu zarządzenia izbom Parlamentu i zatwierdzeniem go uchwałą każdej z izb.

(5) Akty prawne wydane na podstawie art. 18(7) lub Załącznika nr 4 lub te, do których zastosowanie ma ust. (2), podlegają uchyleniu na podstawie uchwały jednej z izb Parlamentu.

(6) Uprawnienie departamentu Irlandii Północnej do –

(a) ustanowienia zasad określonych w art. 2(3)(c) lub 7(9)(c), lub

(b) wydania zarządzenia określonego w art. 7(11),

wykonywane jest w formie aktu prawnego w rozumieniu zarządzenia o aktach prawnych (Irlandia Północna) z 1979 r.

(7) Zasady określone w art. 2(3)(c) lub 7(9)(c) podlegają uchwałom zakazującym; zaś art. 41(6) ustawy o interpretacji (Irlandia Północna) z 1954 r. (definicja „podlegania uchwałom zakazującym”) ma zastosowanie w taki sposób, jakby uprawnienie do ustanowienia zasad zostało przyznane ustawą Zgromadzenia Irlandii Północnej.

(8) Zarządzenie określone w art. 7(11) nie może zostać wydane przez departament Irlandii Północnej przed przedłożeniem projektu zarządzenia Zgromadzeniu Irlandii Północnej i zatwierdzeniu przez nie.

Wyjaśnienie wyrażeń ustawowych itp.

21. – (1) W ustawie niniejszej –

termin „akt podustawowy” oznacza –

(a) rozporządzenie królewskie inne niż –

(i) wydane w ramach wykonywania prerogatywy królewskiej Jej Królewskiej Mości;

(ii) wydane na podstawie art. 38(1)(a) ustawy konstytucyjnej Irlandii Północnej z 1973 r. lub analogicznego przepisu ustawy o Irlandii Północnej z 1998 r.; lub

(iii) zmieniające ustawę wskazaną w definicji aktu ustawowego;

(b) ustawę Parlamentu Szkockiego;

(c) ustawę Parlamentu Irlandii Północnej;

(d) akt Zgromadzenia utworzonego na podstawie art. 1 ustawy o Zgromadzeniu Irlandii Północnej z 1973 r.;

(e) ustawę Zgromadzenia Irlandii Północnej;

(f) zarządzenie, przepisy, plan, statut i inny akt wydany na podstawie aktu ustawowego (z wyjątkiem zakresu, w jakim powoduje on wejście w życie jednego lub więcej przepisów aktu ustawowego lub zmienia akt ustawowy);

(g) zarządzenie, przepisy, plan, statut i inny akt wydany na podstawie prawodawstwa wskazanego w lit. (b), (c), (d) lub (e) lub wydany na podstawie rozporządzenia królewskiego mającego zastosowanie wyłącznie do Irlandii Północnej;

(h) zarządzenie, przepisy, plan, statut i inny akt wydany przez członka rządu szkockiego, ministra Irlandii Północnej lub departament Irlandii Północnej w ramach wykonywania prerogatywy lub innych kompetencji wykonawczych Jej Królewskiej Mości, które wykonywane są przez taką osobę w imieniu Jej Królewskiej Mości;

termin „akt ustawowy” oznacza –

(a) ustawę generalną i publiczną;

(b) ustawę miejscową i osobistą;

(c) ustawę prywatną;

(d) akt Zgromadzenia Kościelnego;

(e) akt Synodu Generalnego Kościoła anglikańskiego;

(f) rozporządzenie królewskie –

(i) wydane w ramach wykonywania prerogatywy królewskiej Jej Królewskiej Mości;

(ii) wydane na podstawie art. 38(1)(a) ustawy konstytucyjnej Irlandii Północnej z 1973 r. lub analogicznego przepisu ustawy o Irlandii Północnej z 1998 r.; lub

(iii) zmieniające ustawę wskazaną w lit. (a), (b) lub (c);

oraz obejmuje zarządzenie lub inny akt wydany na podstawie aktu ustawowego (nie przez Narodowe Zgromadzenie Walijskie, członka rządu szkockiego, ministra Irlandii Północnej lub departament Irlandii Północnej) w zakresie, w jakim powoduje on wejście w życie jednego lub więcej przepisów aktu ustawowego lub zmienia akt ustawowy;

termin „deklaracja niezgodności” oznacza deklarację określoną w art. 4;

termin „Komisja” oznacza Europejską Komisję Praw Człowieka;

termin „Konwencja” oznacza Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, przyjętą przez Radę Europy w Rzymie, 4 listopada 1950 r., w zakresie obowiązującym w stosunku do Zjednoczonego Królestwa;

termin „minister Irlandii Północnej” obejmuje Pierwszego Ministra i zastępcę Pierwszego Ministra w Irlandii Północnej;

termin „minister Korony” ma znaczenie określone w ustawie o ministrach Korony z 1975 r.;

termin „Protokół pierwszy” oznacza protokół do Konwencji przyjęty w Paryżu 20 marca 1952 r.;

termin „Protokół szósty” oznacza protokół do Konwencji przyjęty w Strasburgu 28 kwietnia 1983 r.;

termin „Protokół jedenasty” oznacza protokół do Konwencji (przekształcający mechanizm kontrolny ustanowiony przez Konwencję) przyjęty w Strasburgu 11 maja 1994 r.;

termin „sprawy przekazane” ma takie same znaczenie jak w ustawie o Irlandii Północnej z 1998 r.;

termin „trybunał” oznacza każdy trybunał, przed którym może być wszczęte postępowanie prawne;

termin „właściwy minister” oznacza ministra Korony kierującego właściwym i upoważnionym departamentem rządowym (w znaczeniu określonym w ustawie o postępowaniu z udziałem Korony z 1947 r.);

termin „zarządzenie ochronne” oznacza zarządzenie określone w art. 10;

termin „zmiana” obejmuje uchylene i zastosowanie (ze zmianami lub bez nich);

(2) Odniesienia w lit. (b) i (c) art. 2(1) do artykułów są odniesieniami do artykułów Konwencji obowiązujących bezpośrednio przed wejściem w życie Protokołu jedenastego.

(3) Odniesienie w lit. (d) art. 2(1) do art. 46 obejmuje odniesienie do art. 32 i 54 Konwencji obowiązujących przed wejściem w życie Protokołu jedenastego.

(4) Odniesienia w art. 2(1) do sprawozdania lub decyzji Komisji lub decyzji Komitetu Ministrów obejmują odniesienia do sprawozdania lub decyzji wydanych w sposób przewidziany w ust. 3, 4 i 6 art. 5 Protokołu jedenastego (przepisy przejściowe).

(5) Określona w ustawie o siłach zbrojnych z 1955 r., ustawie o siłach powietrznych z 1955 r. lub ustawie o dyscyplinie w marynarce wojennej 1957 r. kara śmierci za przestępstwo zostaje zastąpiona karą dożywotniego pozbawienia wolności lub mniej dotkliwą karą przewidzianą przez te ustawy; zaś ustawy te obowiązują odpowiednio z niezbędnymi zmianami.

Krótki tytuł, wejście w życie, stosowanie i odniesienie

22. – (1) Ustawa niniejsza może być przytaczana jako ustawa o prawach człowieka z 1998 r.

(2) Artykuły 18, 20 i 21(5) oraz niniejszy artykuł wchodzi w życie z dniem przyjęcia niniejszej ustawy.

(3) Pozostałe przepisy niniejszej ustawy wchodzi w życie w dniu wyznaczonym zarządzeniem przez sekretarza stanu; zaś dla różnych celów mogą być wyznaczone różne dni.

(4) Litera (b) ust. (1) art. 7 ma zastosowanie do postępowań wszczętych przez władzę publiczną lub na jej wniosek niezależnie od tego, kiedy doszło do danego działania; poza tym jednak ustęp ten nie ma zastosowania do działania, do którego doszło przed wejściem w życie tego artykułu.

(5) Ustawa niniejsza wiąże Koronę.

(6) Ustawa niniejsza odnosi się również do Irlandii Północnej.

(7) Artykuł 21(5), w zakresie w jakim dotyczy przepisów zawartych w ustawie o siłach zbrojnych z 1955 r., ustawie o siłach powietrznych z 1955 r. lub ustawie o dyscyplinie w marynarce wojennej z 1957 r. odnosi się do dowolnego miejsca, do którego odnoszą się te przepisy.